

ת"פ 58329/12/13 - מדינת ישראל נגד משה מוטי קוליאן

בית משפט השלום בכפר סבא

21 ספטמבר 2016

ת"פ 58329-12-13 מדינת ישראל נ' קוליאן

לפני בעניין:	כב' השופט מיכאל קרשן המאשימה	מדינת ישראל
נגד הנאשם		משה מוטי קוליאן

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד מיכל נבו

הנאשם בעצמו וב"כ עו"ד אופיר פז ממשרד עו"ד זיסמן אהרוני

גזר דין

העובדות

1. הנאשם, משה מוטי קוליאן, יליד 1974, הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן בשנית במסגרת הסדר דיוני, בביצוע עבירה של **שימוש במרמה, עורמה ותחבולה בכוונה להתחמק ממס**, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (ריבוי עבירות).

2. לפי עובדות כתב האישום המתוקן בשנית, בשנים 2002 עד 2012 (להלן - "**התקופה הרלבנטית**") עסק הנאשם במתן שירותי ניקיון לבתי עסק ולבתים משותפים. במסגרת עיסוקו זה סיפק הנאשם את שירותיו ללקוחות שהם וועדי בתים משותפים, בהיקף שאינו ידוע למאשימה, אך אינו פחות מ-24 בניינים שמתוכם ב-23 עבד כשכיר. בין השנים 2000 עד 2011, במקביל לעיסוקו האמור, הועסק הנאשם במתן שירותי ניקיון כעובד שכיר בחברת "תימקו בירה בע"מ", בתקופה זו עמדה משכרותו על כ-2,400 ₪ לחודש. במסגרת זו בלבד דווחה הכנסתו של הנאשם לרשויות המס.

בתקופה הרלוונטית, צמחו לנאשם הכנסות המוערכות בסך של 800,000 ₪ לכל הפחות מעיסוקו המתואר לעיל. בתקופה זו היה הנאשם חייב להגיש דין וחשבון על הכנסותיו בכל שנת מס, בהתאם להוראות פקודת מס הכנסה. במעשיו האמורים העלים הנאשם הכנסותיו מרשויות המס ולא דיווח עליהן.

3. לחובתו של הנאשם שתי הרשעות קודמות מהשנים 1997 ו-2007 בגין ביצוע עבירות אלימות.

עמוד 1

4. במסגרת ההסדר הדיוני, הסכימו הצדדים כי טרם ישמעו הטענות לעונש תינתן לנאשם הזדמנות להסיר את המחדלים. הנאשם שילם סך של כ- 150,000 ₪ והמחדלים הוסרו במלואם. בהמשך הסכימו הצדדים, בהמלצתי, כי יתקבל תסקיר בעניינו של הנאשם.

5. מהתסקיר שהוגש אודות הנאשם עולה כי הנאשם נשוי ואב לשלושה ילדים, שניים מתוכם מאובחנים כסובלים מהפרעות קשב וריכוז. הנאשם עוסק מזה כ- 20 שנה בתחום הניקיון כשכיר ולאחרונה אף רשום כעוסק מורשה בתחום. ממסמך שהוגש מטעם יועץ מס מוסמך עולה כי הנאשם מגיש דוחות לרשויות המס כהלכה. לדברי הנאשם, במשך שנות עיסוקו בתחום הניקיון שילמו לו מעסיקיו כספי ביטוח לאומי ולפיכך לא הבין באותה עת כי הפר נהלים וכי התנהגותו עלתה כדי עבירה פלילית. מצבו הכלכלי של הנאשם קשה. הוא נטל הלוואות בסכומים גבוהים. הנאשם ביטא חרדה וחשש רב נוכח מצבו המשפטי. הוא ביטא מחשבות אובדניות ביחס לגזר הדין הצפוי לו. ניכר כי למרות המצוקות והקשיים בהם הוא נתון נקט הנאשם מאז תחילת ההליך בצעדים אקטיביים לצורך עריכת שינוי במצבו וכיום הוא ממוקד בהשקעת משאביו לצורך פרנסת משפחתו ורווחתם. בשקלול גורמי הסיכון וסיכויי השיקום העריך שירות המבחן כי פחת הסיכון להישנות ביצוע עבירות בעתיד והמליץ על הטלת צו של"צ בהיקף של 250 שעות.

6. ב"כ הנאשם העיד לעונש את אימו של הנאשם. בדבריה סיפרה האם על קשייה שלה, על ילדותו המורכבת של הנאשם, על מצבו הכלכלי, המשפחתי והנפשי לאורך השנים, ובפרט לאחר תחילתו של ההליך הפלילי, וביקשה את התחשבותו של בית המשפט.

7. על פי החלטתי נתבקש הממונה על עבודות השירות לערוך חוות דעת אודות הנאשם. הממונה מצא כי הנאשם מתאים לביצוע עבודת שירות, וקבע את תנאיה.

תמצית טענות הצדדים

8. ב"כ המאשימה, עו"ד לואי עיידאת, עמד בטענותיו על גובה ההכנסה עליה לא דיווח הנאשם ועל העובדה כי העבירות בוצעו במשך תקופה בת 10 שנים באופן המצביע לדבריו על שיטתיות, תכנון, מודעות וכוונה מיוחדת. בביצוע העבירות גרם הנאשם נזק לקופת המדינה, למנגנון הדיווח של גביית המס ופגע באמון הציבור ובערך השוויון של נשיאה בנטל המס. עוד ציין ב"כ המדינה כי הנאשם הכיר באחריותו להפרת נהלים, אך בפועל הורשע בעבירה שמטרתה להתחמק ממס ומכאן שניכר כי לא הבין עד תום את משמעות ביצוע העבירות.

המאשימה עתרה למתחם עונש הולם שנע בין 7 ל-12 חודשי מאסר בפועל וקנס שנע בין 50,000 ₪ ל-150,000. ב"כ המאשימה טען כי בעניינו של הנאשם אין לתת משקל יתר לפגיעה פוטנציאלית במשפחתו. כן ביקש הוא כי יינתן דגש לרכיב הקנס שכן מדובר בענישה שהיא ממין העבירה ועתר להטיל על הנאשם 8 חודשי מאסר בפועל וקנס כספי בגובה 100,000 ₪. הוגשה פסיקה.

9. ב"כ הנאשם, עו"ד בועז פיינברג, ביקש להדגיש את תיקונו לקולא של כתב האישום באופן שהגדיר את הנאשם כשכיר, שעבד עבור ועדי העובדים. בהקשר זה ציין הסנגור כי מלוא האחריות הפלילית והאזרחית הוטלה על

כתפיו של הנאשם בלבד. הנאשם לקח אחריות וניהל משא ומתן עם פקיד השומה שבסופו שילם סך של כ- 150,000 ₪, ובכך הביא להסרה מלאה של המחדלים. עוד ביקש עורך הדין לציין כי הנאשם הפקיד את הכספים שלא דווחו לחשבונות הבנק הרשומים על שמו, דבר המעיד לשיטתו על העדר תחכום בביצוע העבירה. בנוסף הצביע ב"כ הנאשם על מצבו הכלכלי הקשה של הנאשם ועל כך שתקופת מאסר ממושכת, ולו במסגרת עבודות שירות, עלולה להוביל לאבדן פרנסתו. לבסוף טען הסנגור כי על העונש להלום את הנזק ואת האשם, ועתר למתחם שנע בין חודש מאסר שיכול שירוצה בעבודות שירות ל-8 חודשי מאסר בפועל, וקנס שנע בין 5,000 ₪ ל-20,000 ₪. הסנגור טען עוד כי החוק מתיר לחרוג ממתחמים אלה מטעמי שיקום.

הוגשה פסיקה גם מטעם הסנגור.

10. הנאשם בדברו האחרון הביע צער וחרטה על מעשיו והצביע על הפעולות שנקט על מנת לשפר את המצב. עוד ביקש הנאשם את התחשבותו של בית המשפט במצבו הכלכלי והאישי.

דין והכרעה

11. אין להקל ראש במעשי הנאשם. במשך כעשר שנים נמנע הנאשם מלדווח לרשויות המס על הכנסותיו במסגרת עבודתו בניקיון בניינים. בעשותו כן נגרע ממון מהקופה הציבורית וכלל ציבור משלמי המס נדרש לשאת בנטל גדול יותר. הנאשם פעל בניגוד לאמנה החברתית שהיא הבסיס לקיומם של חיי חברה תקינים. היקף ההעלמה עמד על 150,000 ₪. עם זה, הנאשם פעל באופן מידי להסדרת חובותיו לרשויות המס, וערב מתן גזר הדין פרע אותם במלואם.

12. העקרון המנחה בענישה קובע כי על העונש להתאים לחומרת המעשה. הערכים המוגנים העומדים ביסוד העבירות בהן הודה הנאשם הם ערך השוויון בנשיאה בנטל המס ופגיעה בקופה הציבורית.

ככלל, בעבירות הפיסקאליות הדורשות כוונה או מטרה להתחמק ממס, רמת הענישה הנוהגת היא מאסר לריצוי בפועל וקנס גבוה. בצד זה, הותירה הפסיקה מקום לענישה אחרת במקרים מיוחדים. בענייננו, חברו מספר נסיבות הקשורות בביצוע העבירה באופן שהביאני למסקנה כי תחתית המתחם אינה מאסר לריצוי בפועל דווקא, ואלה הן: [א] העובדה כי במסגרת ההסדר הדיוני תוקן כתב האישום כך שהובהר כי הנאשם פעל כשכיר ברובם המכריע של מקרי ההעלמה. אמנם, צודקת המאשימה בטענתה כי חובת הדיווח הראשונית חלה על העובד עצמו, אך אין להתעלם מן העובדה כי במקביל חלה חובת דיווח על המעביד, ומכך שרוב העובדים אינם מדווחים בעצמם על הכנסותיהם. [ב] הנאשם פעל באופן מלא להסרת מחדליו טרם מתן גזר הדין. עובדה זו משפיעה על מידת הנזק שנגרם בפועל כתוצאה מביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40ט(א)(4) לחוק העונשין, תשל"ז-1977, וכידוע, בעבירות מס ניתן משקל מיוחד להסרת המחדלים בשלב הענישה [ראו עפ"ג (מרכז) 29130-05-14 כהן נ' מדינת ישראל (30.11.2014); עפ"ג (חי') 59820-01-14 לוי נ' מדינת ישראל (14.5.2015)].

נוכח כל האמור לעיל אני קובע כי מתחם העונש ההולם את עניינו של הנאשם נע בין 6 חודשי מאסר בפועל ל-12 חודשי מאסר בפועל.

13. אשר לרכיב הקנס, הרי שלצד היקף העלמת המס המהווה שיקול עיקרי בקביעת המתחם בהקשר זה, מצווה אני לפעול בהתאם לסעיף 40 לחוק העונשין התשל"ז-1977 המחייב התחשבות במצבו הכלכלי של הנאשם. כפי העולה מתסקיר שירות המבחן שהוגש אודות הנאשם, מהמסמכים שהוגשו על ידי הסנגור ומעדות הנאשם ואימו, מצבו הכלכלי של הנאשם קשה ולחובתו הלוואות רבות. בהתחשב בכך אני קובע כי מתחם עונש הקנס ההולם ינוע בעניינינו בין 15,000 ₪ לבין 50,000 ₪.

14. לא מצאתי לנכון לסטות ממתחמי העונש שקבעתי. הסיבות אותן מפרט שירות המבחן להטלת עונש מקל בדמות צו של"צ אינן מהסוג המצדיק חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם את העבירה בנסיבותיה.

15. כעת נותר לגזור את דינו של הנאשם בתוך מתחמי העונש ההולמים שקבעתי בעניינינו.

16. במסגרת גזירת העונש נתתי דעתי לשיקולי הרתעת הרבים, המשמשים תמיד בקביעת העונש בעבירות מס.

מנגד יש לזקוף לזכות הנאשם את הודאתו בהזדמנות הראשונה באופן שחסך זמן שיפוטי יקר, מאמציו לתיקון תוצאות העבירה, הפגיעה שהעונש עלול להסב למשפחתו של הנאשם, והעדר הרשעות קודמות בעבירות פיסקליות.

17. לאחר ששקלתי את כל טענות הצדדים החלטתי לגזור על הנאשם עונש מאסר בתחתית המתחם, באופן שיאפשר ריצוי העונש בעבודות שירות.

18. אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל בן ששה חודשים, שירוצה בעבודות שירות במוסד אונים בכפר סבא החל ביום 30.10.2016. הנאשם יתייצב לריצוי עונשו באותו יום בשעה 8:00 בשב"ס רמלה. הערביות הקיימות ישמשו להבטחת התייצבות הנאשם לריצוי עונשו.

ב. מאסר על תנאי בן 10 חודשים והתנאי הוא כי בתקופה בת שלוש שנים לא יעבור עבירות מס מסוג פשע.

ג. מאסר על תנאי בן 5 חודשים והתנאי הוא כי בתקופה בת שלוש שנים לא יעבור עבירות מס מסוג עוון.

ד. קנס בסך 32,000 ₪ או חמישה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישתלם בעשרים תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל ביום 1.12.2016.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום

ניתן היום, י"ח אלול תשע"ו, 21 ספטמבר 2016, במעמד הצדדים.